

Undervisningsmateriale

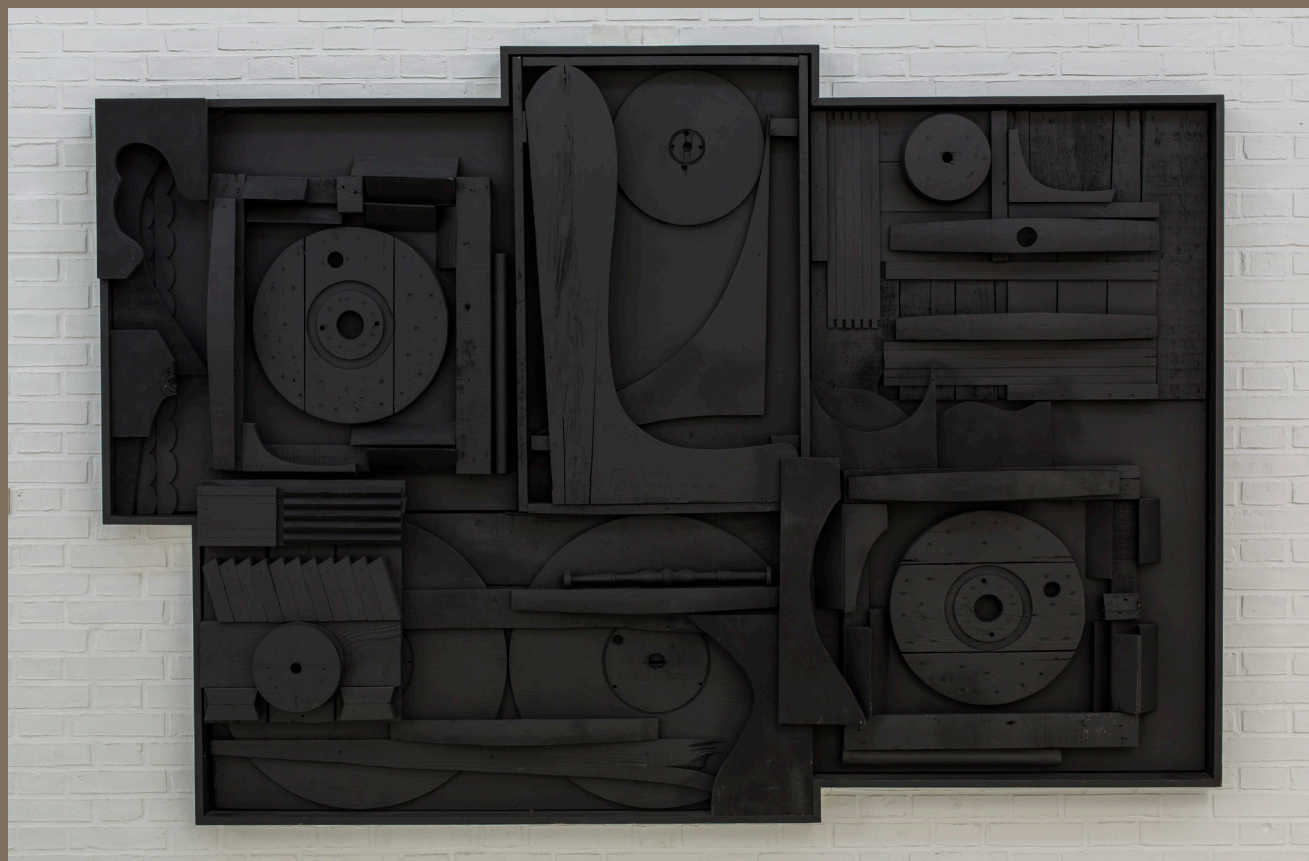
MELLEMTRIN/UDSKOLING

Louise Nevelson – Skyggernes skulptør

29. maj 2020 - 3. januar 2021

Kunsten
Kreativitarium
STØTTET AF
NORDEA
FONDEN

*Louise Nevelson, Moon Garden Scape VI, 1969-76,
Kunsten Museum of Modern Art Aalborg*

Om udstillingen

TIL UNDERVISEREN

I udstillingen *Louise Nevelson – Skyggernes skulptør*, som præsenteres på Kunsten Museum of Modern Art Aalborg fra 29. maj - 3. januar 2021, vil du og din klasse møde kunstværker af den ukrainsk-amerikanske kunstner Louise Nevelson (1899-1988), som er kendt for sine monumentale og monokrome kunstværker.

Undervisningsmaterialet her introducerer et udvalg af værkerne fra udstillingen, og viser eleverne en vej ind i Louise Nevelsons univers.

Materialet er inddelt i tre afsnit:

1. Louise Nevelson og den sorte farve
2. Louise Nevelson og byen
3. Louise Nevelson og formerne

Alle temaerne er inddelt i opgaver *før, under og efter* besøget på Kunsten. Du kan præsentere dine eleverne for alle tre temaer eller udvælge de øvelser, som passer ind i din undervisning.

God fornøjelse med brugen af materialet!

Om Louise Nevelson

TIL UNDERVISEREN

Udstillingen *Louise Nevelson – Skyggernes skulptør* er iscenesat som én stor totalinstallation, som præsenterer eleverne for et bredt udvalg af Louise Nevelsons kunstværker fra hendes gennembrudsår i slutningen af 1950'erne og frem til hendes sidste leveår i 1980'erne – fra små collager i pap til gigantiske trærelieffer.

I udstillingen præsenteres de ofte ensfarvede og monumentale kunstværker i en række temaer, som optog Louise Nevelson gennem hendes liv – som også er afsættet for dette undervisningsmateriale.

Udstillingens temaer er følgende:

- Fundne objekter og environments
- New York som inspiration
- Det åndelige og farven sort

Udstillingsview, Louise Nevelson – Skyggernes skulptør, Kunsten Museum of Modern Art Aalborg, 2020, Foto: Niels Fabæk

Til underviseren

Louise Nevelson, født Leah Berliawski, blev født i 1899 i byen Perejaslav-Chmelnytskyj i Rusland, nu Ukraine. Gennem tiden er hun blevet beskrevet som 'skyggernes arkitekt', 'møbelmystiker' og 'dronningen af assamblage'. Disse beskrivelser fortæller meget om Louise Nevelson som kunstner: hun arbejdede oftest med farven sort, med aflagte bygnings- og møbelementer og tredimensionelt.

Nevelsons familie var ortodokse jøder, som emigrerede til Maine i USA i 1905. Louise Nevelson lærte engelsk i skolen, men talte Yiddish i hjemmet. Fra 1920'erne boede hun i Downtown New York, hvor hun boede frem til sin død. Byen New York var en tilbagevendende inspirationskilde for hende.

I begyndelsen af 1930'erne modtog hun undervisning på Art Students League i New York, og studerede hos kunstnerne Hans Hofmann og Chaim Gross. I 1941 havde hun sin første solo-udstilling. I dag er hun en verdensberømt kunstner, men hun skulle blive 60 år, før hun fik sit egentlige gennembrud i 1960'erne, og blev sent i livet anerkendt som en af efterkrigstidens store skulptører.

I sit privatliv nægtede hun at være en traditionel husmor, og hun forlod sin mand og søn for at forfølge sin kunstnerdrøm. Hun har fortalt, at det var en hård beslutning, men at hun var nødt til at give sig hen til sit livs kærlighed – kunsten

Louise Nevelson er kendt som en selviscenesættende kunstner, med en stærk personlig udstråling, markant tøj og kunstige øjenvipper så store som sommerfuglevinger.

I Kunstens auditorium, som I finder i museets underetage, kan I se en portrætfilm om Louise Nevelson.

Louise Nevelson og den sorte farve

INTRODUKTION

"Jeg forelskede mig i farven sort, og synes at den indeholder alle farver. Det er ikke en fornægtelse af farver men en accept."

- Louise Nevelson, A Total Life, p. 60

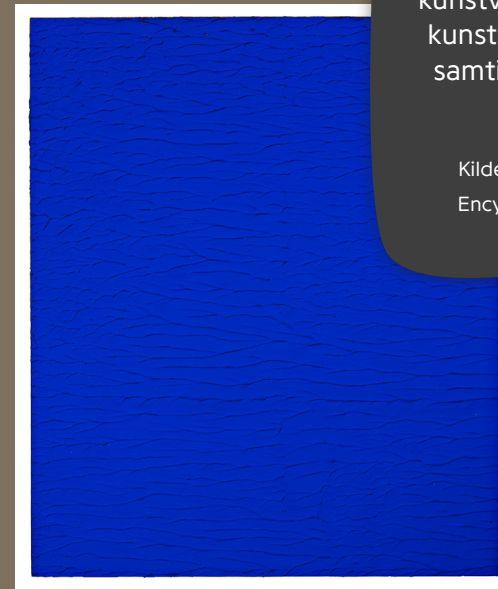
Allerede da Louise Nevelson var barn vidste hun, at hun ville være kunstner, og at hun ikke ville have hjælp fra farver. Derfor er hovedparten af Louise Nevelsons kunstværker sorte.

For Louise Nevelson kunne den sorte farve forene mange genstande til én helhed, og den kunne transformere genstandene fra dagligdagsobjekter til noget mytisk og fremmet. Gennem den sorte farve kunne hun give gamle fundne objekter, som hun byggede sine kunstværker af, et helt nyt liv.

Louise Nevelson ønskede, at den sorte farve kunne skabe en fordybelse hos dem, der så på de sortmalede kunstværker, som kunne åbne op for en helt ny verden.

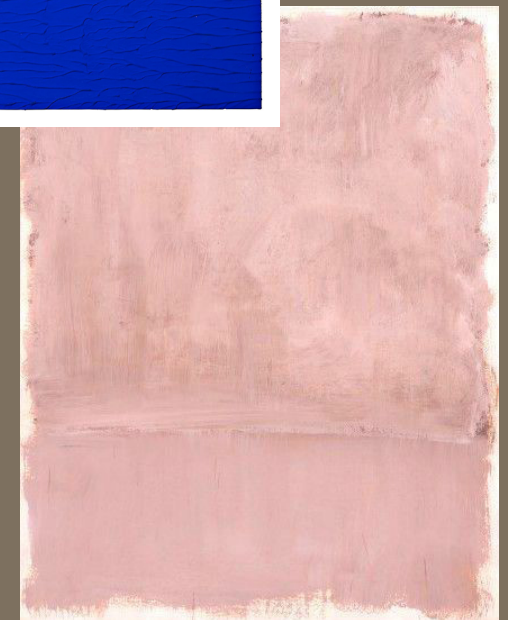
MONOKROM, Inden for billedkunsten anvendes betegnelsen om et maleri eller en skulptur i en enkelt farve eller i forskellige toner af denne. Herunder kan du se eksempler på monokrome kunstværker af berømte kunstnere, som levede samtidigt med Louise Nevelson.

Kilde: Den Store Danske, Encyklopædi, Gyldendal

Yves Klein, *Untitled Blue Monochrome*, (IKB 321), 1959

Mark Rothko, *Pink on Pink*, 1953

Både Mark Rothko og Yves Klein brugte farver til at skabe fordybelse og åbne for en åndelig sansning.

Louise Nevelson og den sorte farve

FØR BESØGET PÅ MUSEET

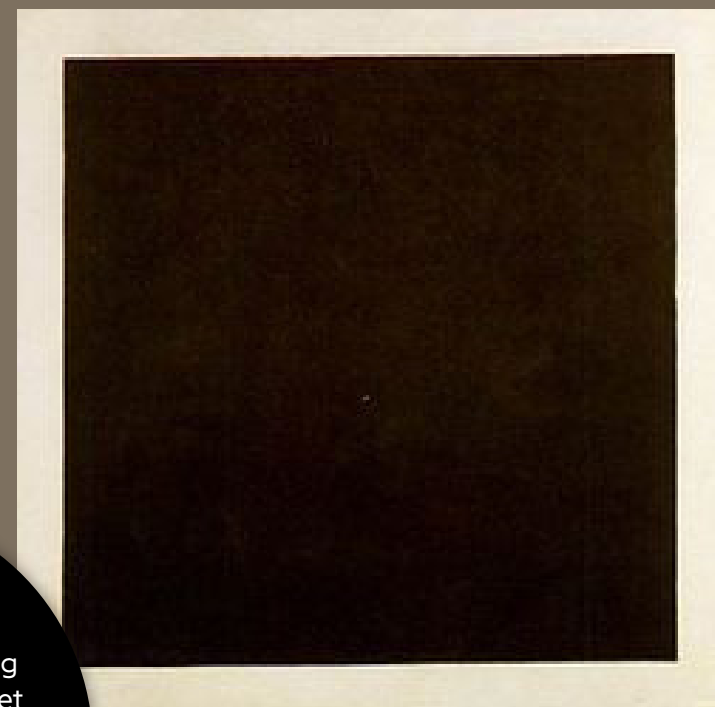
Hvilke associationer (hvilke følelser og ting) kommer du til at tænke på, når du ser den sorte farve? Tegn eller skriv dem herunder.

I hvilke situationer bruger vi den sorte farve i vores samfund og hverdag?

SORT, der er mørkets og nattens farve, er over det meste af verden udtryk for død, ulykke og sorg.

Kilde: Den Store Danske Encyklopædi, Gyldendal

Her ser du kunstværket Sort Kvadrat, 1915, af kunstneren Kazimir Malevitj, som bliver betragtet som abstraktionens "opfinder". Han var én af Louise Nevelsons inspirationskilder.

Kilde: Udstillingsfolderen

Louise Nevelson og den sorte farve

UNDER BESØGET PÅ MUSEET

Vælg et af Louise Nevelsons sortmalede kunstværker, som inspirerer dig, og sæt dig ned foran det. Husk at holde god afstand til kunstværket.

Skriv tre ting som du kommer til at tænke på, når du ser den måde, Louise Nevelson bruger den sorte farve på:

-
-
-

Gå sammen i grupper på to elever.

Den ene indtager nu rollen som Louise Nevelson, og den anden er journalist, som skal skrive en artikel om Louise Nevelson til et kunstmagasin.

Personen, som har rollen som Louise Nevelson, skal nu forklare journalisten, hvor og hvordan du bruger den sorte farve?

Journalisten kan lave noter herunder:

Denne aktivitet kan I også lave hjemme på skolen. Brug i stedet plakater, fotos i bøger eller på internettet, eller genstande, I omgiver jer med.

Det vigtigste er, at I mærker og sætter ord og følelser på farverne.

FORTSÆTTER PÅ
NÆSTE SIDE

Louise Nevelson og den sorte farve

UNDER BESØGET PÅ MUSEET

Gå sammen i grupper på 4-5 elever.

Vælg sammen et kunstværk i udstillingen *Let's Talk*, som I synes er spændende.

Sæt jer ned foran det. Husk at holde god afstand til kunstværket.

I skal nu skiftes til tænke på ét af kunstværkets farver, mens de andre skal gætte det. Det er forbudt at nævne farven – I skal forklare farven gennem beskrivelser af associationer (det I kommer til at tænke på, når I ser på farven) eller ved at mime.

Når en farve er gættet, er det en ny person i gruppen, som skal vælge en farve. Bliv ved til I har gættet alle kunstværkets farver.

EFTER BESØGET PÅ MUSEET

Gå på en tur omkring skolen inde og ude og find genstande af affald, sten, grene og blade.

Lim det hele på et stykke papir/pap eller en træplade og mal det sort.

Hvordan ændrer genstandene sig? Beskriv med tre ord herunder.

-
-
-

Louise Nevelson og byen

INTRODUKTION

"... Jeg betragter New York som en stor skulptur."

- Louise Nevelson

En helt særlig inspirationskilde for Louise Nevelson var byen New York, som hun boede i fra 1920'erne og frem til sin død i 1988. I 1950'erne gennemgik byen en gennemgribende byudvikling og nedrivningsproces, som inspirerede Louise Nevelson. Mange gamle træbygninger blev revet ned for at gøre plads til nye byggerier af beton og mursten, og Nevelson stjal træaffald fra containere og trævareudsalgs baglokaler, som hun malede og sammensatte til sine skulpturer. Senere indgik hun aftaler med leverandører, for at få materialer. Hvis du kigger godt på Nevelsons kunstværker, vil du måske få øje på bygnings- eller møbelementer – fx stoleben og -ryglæn.

Det var ikke kun materialerne i gaderne, som Louise Nevelson var inspireret af. Hun var også inspireret af byens arkitektur og girdstruktur. Måske kan du se ligheder mellem opbygningen af New Yorks gader og skyskrabere og Louise Nevelsons kunstværker?

På fotografiet ser I Time Square i New York i 1950'erne.

Louise Nevelson og byen

FØR BESØGET PÅ MUSEET

Kig på *The Commissioners Plan* og på kunstværket *City Series* af Louise Nevelson. Skriv eller tegn alle de ligheder, du ser mellem de to herunder:

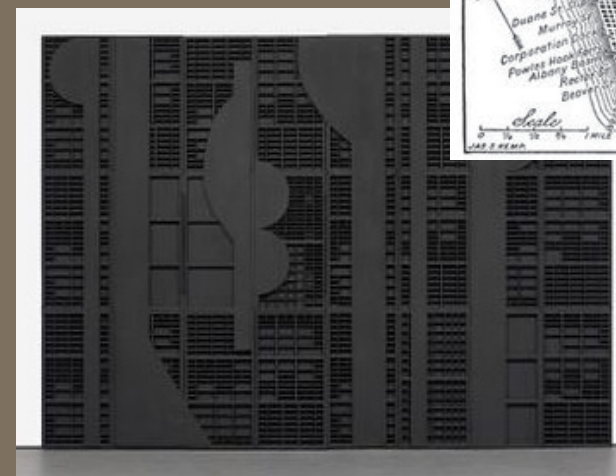

Hele klassen samles og laver et stort mindmap over alle de ligheder, som I har fundet.

COMMISSIONERS
PLAN AF 1811, I 1811
blev der lavet et de-
sign for gaderne i New
York. Som du kan se på
billedet, er byen, set
fra oven, bygget op i
firkanter.

The Commissioners Plan, 1811
Louise Nevelson, City Series, 1974

Louise Nevelson og byen

UNDER BESØGET PÅ MUSEET

Find et kunstværk i udstillingen, der får dig til at tænke på en by.

Forestil dig, at du bliver et miniaturomenneske, og at du kan gå en tur i kunstværket.

Beskriv din sansning af den by, du nu går rundt i – Hvad ser du? Hvordan lugter der? Hvilke lyde kan du høre? Skriv om dine oplevelser herunder.

A large white rectangular area with rounded corners, containing ten horizontal lines for writing.

I grupper på 4-5 elever skal I læse jeres oplevelser op for hinanden, mens I står foran de kunstværker, I har valgt.

Gå på jagt efter andre kunstværker på museet, der minder jer om en by. Har de noget tilfælles?

Louise Nevelson og byen

EFTER BESØGET PÅ MUSEET

Gå en tur i jeres egen by. Noter alle de indtryk i får – brug alle jeres sanser. Gå eventuelt to og to, hvor den ene fører og den anden har lukkede øjne, for bedre at kunne lytte, lugte og mærke byen.

Hvad karakteriserer jeres by? Kig eventuelt på et kort over jeres by – måske får I øje på noget, som I aldrig har tænkt over. Noter og tegn lyde, lugte, former mm. herunder:

Brug jeres noter og tegning samt paprest, sakse og limstifter til at skabe jeres egen by af i de indtryk, I har indsamlet. Prøv at arbejde abstrakt lige som Louise Nevelson.

Louise Nevelson og formerne

INTRODUKTION

"Jeg ved ikke, om betegnelsen skulptør er passende på mig. Jeg laver collager."

- Louise Nevelson

Kilde: Thomas Deecke, Louise Nevelson and the Art of Her Century

Louise Nevelson er billedhugger, og hovedparten af hendes kæmpestore kunstværker er bygget op af former, som hun efterfølgende malede i én farve.

Kunstneren Picasso var en af de første kunstnere, der i 1912 blev berømt for at lave collager. Det var som en del af kunstreningen kubisme, som har haft stor betydning for Louise Nevelson.

Louise Nevelsons kunstværker forestiller sjældent noget konkret fra virkeligheden, men er i stedet dét, som hun kalder *environments* eller *miljøer* – en række former, abstrakte eller figurative, som overlapper hinanden og skaber en slags dybde eller et rum, vi kan få lov til at gå på opdagelse i med øjnene. Det er også det, man kalder collager (2D) eller assemblager (3D).

BILLEDHUGGER, En billedhugger kaldes også en skulptør, og er en kunstner, som arbejder med skulpturer. Billedhuggere arbejder ofte med materialer som ler, gips, marmor, sten, metal, eller som Louise Nevelson i træ.

*Harald Slott-Møller, Primavera, 1901
Kunsten Museum of Modern Art Aalborg*

Kilde: Den Store Danske Encyklopædi

Når du ser på et figurativt maleri som fx *Primavera*, som du kan finde på Kunsten, føler du måske, at du befinder dig på det sted, på den tid, hvor billedet er malet. Louise Nevelsons kunstværker er abstrakte. De er bygget op af former, og hun siger, at de ikke skal vise virkeligheden men i stedet være en dør til en anden verden.

Louise Nevelson synes, at det todimensionelle, flade kunstværk var hemmelighedsfuldt og mystisk, og at det var det tredimensionelle kunstværk, fx en skulptur, overlegent, fordi det todimensionelle værk skaber en illusion – en tredje dimension, hvor ingenting eksisterer.

Kilde: Thomas Deecke

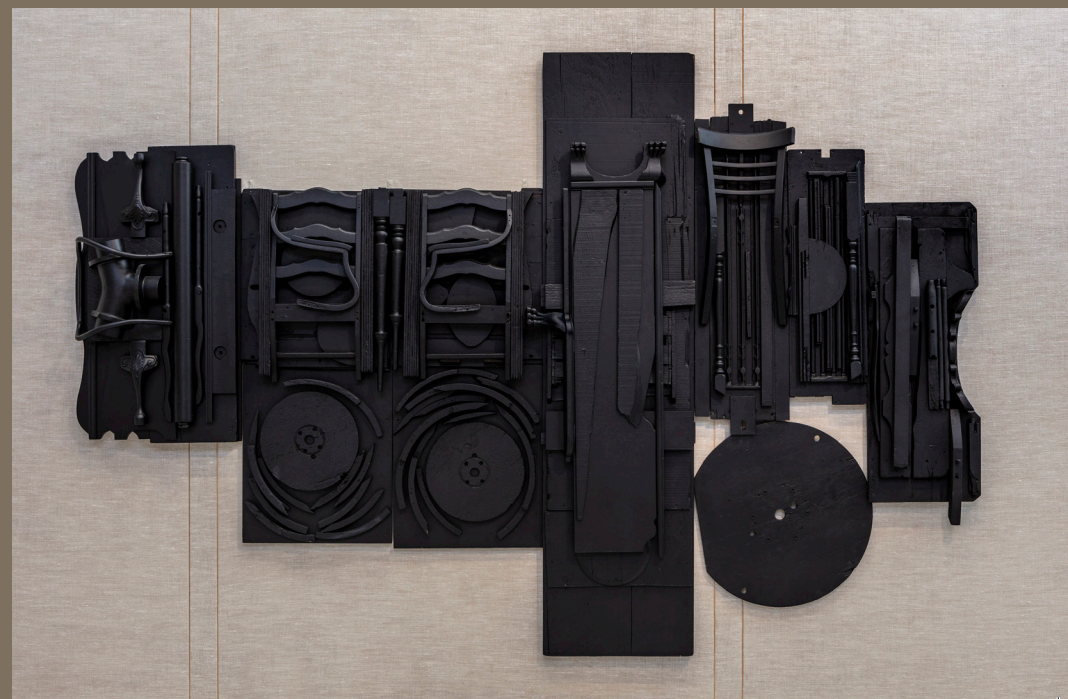
Louise Nevelson og formene

FØR BESØGET PÅ MUSEET

Louise Nevelson brugte former og elementer, som hun fandt i byen New York.

I skal nu skærpe opmærksomheden omkring de former, som I omgiver jer med.

Tag afsæt i kunstværket, som I ser nedenfor. I grupper skal I nu bevæge jer rundt på skolen, og lede efter de former, som Louise Nevelson har brugt i kunstværket. Brug en telefon til at tage fotos af de former, som I finder.

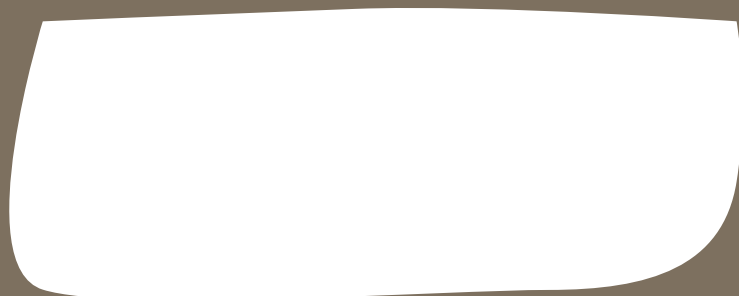
*Louise Nevelson, Uden titel, 1982
Fondazione Marconi*

Louise Nevelson og formerne

UNDER BESØGET PÅ MUSEET

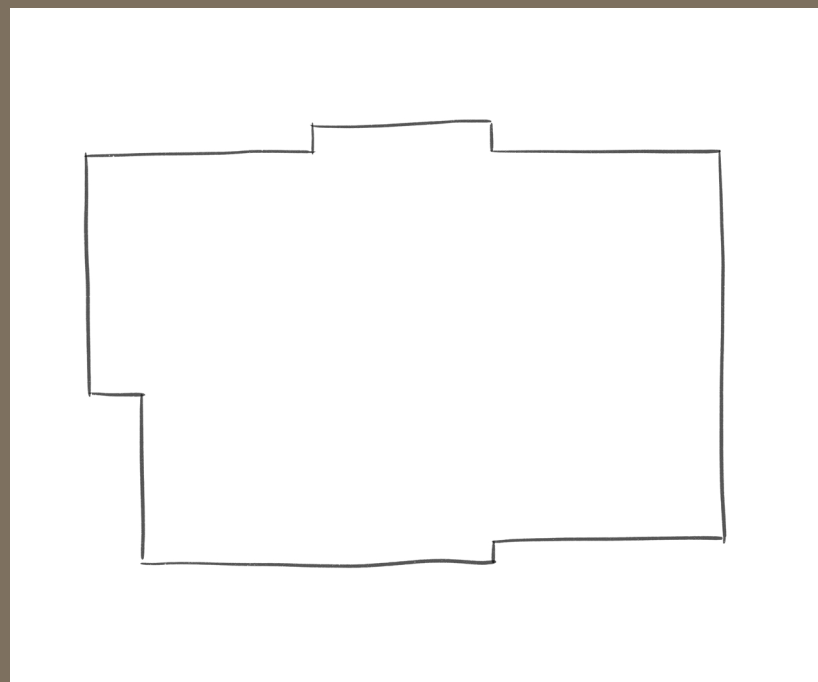
Find værket *Moon Garden Scape IV*. Sæt jer godt tilrette foran det, og husk at holde god afstand til kunstværket. Gå på opdagelse i kunstværket med jeres øjne. Hvilke former, får I øje på. Noter eller tegn både genkendelige former, og former, I aldrig før har set:

Er værket i balance eller i ubalance? Hvad har Louise Nevelson gjort for at skabe ro eller uro i kunstværket? Hvilke former skaber ro, og hvilke former skaber uro?

Tegn dit eget kunstværk ved at udfylde eller bygge videre på rammen herunder. Du må bruge former, som du har set i Louise Nevelsons værker, og du må bruge former, som du kender fra din egen hverdag. Inden du går i gang, skal du beslutte dig for, om du vil skabe et kunstværk i balance eller i ubalance.

Louise Nevelson og formene

EFTER BESØGET PÅ MUSEET

Alle medbringer reklamer eller aflagte æsker, kartoner eller bakker fra hjemmefra.

I grupper af 4-5 elever udvælger I og sammensætter collager eller relieffer af de genstande, I hver især har medbragt. Det kan være, I vælger at tage afsæt i én bestemt form, eller måske kun arbejder med genstande, der har den samme farve. Husk at tænke over, hvordan I sammensætter værket. Hvordan sidder formerne i forhold til hinanden – skaber det balance eller ubalance?

Alle genstandene sættes sammen med clips, limpistol eller limstift.

Læs og lær mere om kunstværkers komposition, hvordan et kunstværk er opbygget i Kunstens Digitale Billedskole, som I finder her:

<https://kunsten.dk/da/indhold/den-dig-tale-billedskole-1929>

Kunsten Kreativitarium

STØTTET AF

NORDEA
FONDEN

Undervisningsmaterialet er udarbejdet af Kunstens Kreativitarium.

Book et undervisningsforløb til din klasse i udstillingen her:
<https://kunsten.dk/da/indhold/for-skoler-og-boernehaver-934>

Har du spørgsmål eller brug for hjælp til materialet er du altid
velkommen til at kontakte Kreativitariums leder, Peter Juul.